
PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0068

Připravovaný akt o Evropském výzkumném prostoru (EVP)

**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. března 2026
o připravovaném aktu o Evropském výzkumném prostoru (EVP)
(2025/2951(RSP))**

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie (SFEU), a zejména na článek 179 této smlouvy,
- s ohledem na pověřovací dopis předsedkyně Komise ze dne 1. prosince 2024 adresovaný komisařce odpovědné za začínající podniky, výzkum a inovace,
- s ohledem na pracovní program Komise na rok 2026 (COM(2025)0870),
- s ohledem na návrh doporučení Rady, který dne 28. února 2025 předložila Komise, o politickém programu Evropského výzkumného prostoru na období 2025–2027 (COM(2025)0062),
- s ohledem na srovnávací přehled Evropského výzkumného prostoru (EVP) 2024, který vypracovala Komise,
- s ohledem na zprávu Maria Draghiho ze září 2024 s názvem „On the future of European competitiveness“ („O budoucnosti evropské konkurenceschopnosti“),
- s ohledem na zprávu Enrica Letty z dubna 2024 s názvem „Much more than a market“ („Mnohem více než jen trh“),
- s ohledem na zprávu nezávislé skupiny odborníků vedené Manuelem Heitem z října 2024 s názvem „Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness“ („Sladit, jednat, urychlit – Výzkum, technologie a inovace na podporu evropské konkurenceschopnosti“),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 22. října 2024 nazvané

„Provádění Evropského výzkumného prostoru (EVP) – Posílení evropského výzkumu a inovací: Cesta EVP a jeho budoucí směřování“ (COM(2024)0490),

- s ohledem na doporučení Rady ze dne 24. června 2025 o politickém programu Evropského výzkumného prostoru na období 2025–2027¹,
  - s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. září 2020 nazvané „Nový EVP pro výzkum a inovace“ (COM(2020)0628),
  - s ohledem na doporučení Rady (EU) 2021/2122 ze dne 26. listopadu 2021 o Paktu pro výzkum a inovace v Evropě²,
  - s ohledem na politický program EVP na období 2022–2024,
  - s ohledem na politický program EVP na období 2025–2027,
  - s ohledem na Bonnskou deklaraci o svobodě vědeckého výzkumu,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 14. prosince 2023 o mladých výzkumných pracovnících³,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 17. ledna 2024 obsahující doporučení Komisi pro podporu svobody vědeckého výzkumu v EU⁴,
  - s ohledem na doporučení Komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků⁵,
  - s ohledem na otázky týkající se připravovaného aktu o Evropském výzkumném prostoru (EVP) položené Radě a Komisi (O-000007/2026 – B10-0006/2026 a O-000008/2026 – B10-0007/2026),
  - s ohledem na čl. 142 odst. 5 a čl. 136 odst. 2 jednacího řádu,
  - s ohledem na návrh usnesení Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku,
- A. vzhledem k tomu, že článek 179 SFEU stanoví cíl posílit vědecké a technologické základny Unie prostřednictvím Evropského výzkumného prostoru (EVP), který umožní volný pohyb výzkumných

---

¹ Úř. věst. C, C/2025/3593, 30.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3593/oj>.

² Úř. věst. L 431, 2.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj>.

³ Úř. věst. C, C/2024/4183, 2.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4183/oj>.

⁴ Úř. věst. C, C/2024/5713, 17.10.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5713/oj>.

⁵ Úř. věst. L 75, 22.3.2005, s. 67, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2005/251/oj>.

pracovníků, vědeckých poznatků a technologií, zlepšit konkurenceschopnost a podpořit veškerou výzkumnou činnost;

- B. vzhledem k tomu, že akt o EVP představuje klíčovou příležitost k pozvednutí evropského výzkumu, neboť řeší strukturální problémy ovlivňující ekosystém výzkumu a inovací v EU, k nimž patří nedostatečná koordinace a spolupráce, roztržitost systému a nerovnoměrná výkonnost;
- C. vzhledem k tomu, že akt o EVP může pomoci uskutečnit „pátou svobodu“ tím, že stanoví společné normy, zajistí jednotné uplatňování pravidel a přispěje k Plánu pro jednotný trh do roku 2028 a k vytváření kvalitních pracovních míst;
- D. vzhledem k tomu, že Unii stále chybí integrovaný EVP, jenž by přitahoval a udržel talenty, a to kvůli překážkám, jako je nedostačující stanovení priorit pro investice do výzkumu a inovací – přičemž jen málo členských států splnilo cíl 3 % HDP –, nedostatečná koordinace politik v oblasti výzkumu a inovací a přetrvávání roztržitosti, rozdílů ve výkonnosti a nadměrné administrativní zátěže pro výzkumné pracovníky a univerzity;
- E. vzhledem k tomu, že politický program EVP slouží jako cenný nezávazný rámec, který směřuje politiky na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU v souladu s cíli článku 179 SFEU a podporuje dobrovolnou koordinaci a spolupráci mezi členskými státy a Unií; vzhledem k tomu, že má-li se pro soudržný a vysoce výkonný EVP poskytnout pevnější základ, musí být v rámci budoucího aktu o EVP doplněny tyto cíle o ustanovení a pobídky a o nástroje, jako je evropský semestr;
- F. vzhledem k tomu, že ústředními hodnotami EVP jsou svoboda vědeckého výzkumu, včetně nezávislosti a institucionální autonomie výzkumných pracovníků, excelence, otevřenost a sociální odpovědnost a že tyto hodnoty mají zásadní význam pro evropskou demokracii, konkurenceschopnost a inovační kapacitu, což z Evropy činí bezpečné útočiště pro výzkumné pracovníky z celého světa;
  - 1. podporuje sladění unijních a vnitrostátních priorit v oblasti výzkumu a inovací s cílem zajistit doplňkovost, posílit spolupráci mezi univerzitami, výzkumnými organizacemi, regiony, členskými státy a průmyslovými odvětvími, vytvořit účinný rámec správy, zatraktivnit kariéru ve výzkumu a soukromé investice a splnit cíl Unie v oblasti investic do výzkumu a vývoje ve výši 3 % HDP;
  - 2. žádá, aby byl v zájmu zajištění závazného a vymahatelného rámce pro EVP přijat jako součást politického programu EVP na období 2025–2027 dvoukolejný přístup dobrovolné spolupráce v kombinaci s legislativními opatřeními, jako jsou akt o EVP a doplňkové iniciativy;

3. doporučuje, aby se akt o EVP stal nařízením, přímo použitelným ve všech členských státech, kterým se splní cíle článku 179 SFEU, tj. podnítí se soukromé investice do výzkumu a vývoje a volný pohyb výzkumných pracovníků, vědeckých poznatků a technologií a přispěje se ke snížení roztržitosti jednotného trhu;
4. znovu potvrzuje význam svobody vědeckého výzkumu a institucionální autonomie; žádá, aby návrh aktu o EVP doprovázel oddělený legislativní návrh se samostatným právním základem, jenž bude chránit základní svobody vědeckého výzkumu a bude obsahovat minimální normy pro práva výzkumných pracovníků, etické chování, integritu a institucionální nezávislost, a aby jej podporovaly účinné monitorovací mechanismy;
5. žádá, aby akt o EVP zahrnoval cíl Unie investovat do roku 2030 nejméně 3 % HDP Unie do výzkumu a vývoje, který budou doplňovat jako příspěvky k cíli Unie vnitrostátní cíle pro celkové výdaje na výzkum a vývoj; vyzývá členské státy, aby prostřednictvím vnitrostátních plánů a cílů zlepšily koordinaci investic do výzkumu a vývoje a zajistily tak doplňkovost veřejného a soukromého financování; uznává, že klíčem k podpoře soukromých investic, dosažení 3% cíle a podpoře kvalitních pracovních míst jsou společnosti a průmyslová odvětví zaměřená na výzkum;
6. žádá, aby byla přijata ustanovení, jež prostřednictvím užší koordinace a partnerství veřejného a soukromého sektoru posílí účast soukromého sektoru v unijním ekosystému výzkumu a inovací, vypořádají se s přetrváváním investiční mezery a roztržitosti trhu a dokončí unii kapitálových trhů, a v důsledku toho urychlí zhodnocování znalostí, posílí technologickou suverenitu a podpoří regionální inovační ekosystémy;
7. vyzývá k větší podpoře veřejného výzkumu posílením financování evropských programů, jako je Horizont Evropa; vybízí členské státy, aby navýšily finanční zdroje pro univerzity a veřejné výzkumné organizace;
8. vyzývá členské státy, aby provedly reformy, kterými odstraní překážky volného pohybu výzkumných pracovníků a znalostí a zlepší přeshraniční spolupráci a inovace, aby se z Evropy stalo inkluzivní a atraktivní globální výzkumné společenství;
9. doporučuje, aby akt o EVP využíval plánování, měřitelné metriky a nástroje pro monitorování, podávání zpráv a hodnocení a aby se snažil zajistit rovnováhu mezi oblastmi výzkumu a základním a aplikovaným výzkumem;
10. žádá, aby bylo posíleno řízení EVP a racionalizovány stávající politické a monitorovací nástroje;
11. vyzývá Komisi a členské státy, aby v zájmu posílení globálního

vedoucího postavení Evropy v oblasti vědy a technologií a v souladu se zastřešujícími prioritami EVP zlepšily koordinaci mezi vnitrostátními a unijními iniciativami v oblasti výzkumu a inovací a zajistily součinnost mezi vnitrostátními a unijními nástroji a politikami financování;

12. vyzývá k silnějším a inkluzivnějším evropským inovačním a technologickým ekosystémům, které budou podporovat spolupráci mezi univerzitami, výzkumnými institucemi, začínajícími podniky, malými a středními podniky a průmyslem s cílem zajistit účinné a bezpečné předávání znalostí a lepší využívání výsledků evropskými společnostmi, a dále budou podporovat zvyšování kvalifikace, rekvalifikaci a celoživotní učení; zdůrazňuje, že je třeba řešit rozdíly v oblasti výzkumu a inovací mezi členskými státy, zejména těmi s nižší výkonností v oblasti výzkumu a inovací, a zlepšit účast těchto států v programech Unie;
13. zdůrazňuje, že fungující EVP vyžaduje volný pohyb výzkumných pracovníků a znalostí a přeshraniční spolupráci; žádá, aby byla přijata konkrétní opatření, jež usnadní a zjednoduší profesní dráhu výzkumných pracovníků, zejména mladých a začínajících výzkumných pracovníků, zlepší mobilitu a vzájemné uznávání kvalifikací a usnadní postupy udělování víz; znovu opakuje, že podporuje Evropskou chartu pro výzkumné pracovníky; konstatuje, že práce na dálku a hybridní práce vytvářejí pro výzkumné pracovníky příležitosti k tomu, aby mohli pracovat v jiných členských státech, aniž by se museli přemístit;
14. naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby v oblasti výzkumu a inovací, zejména v nedostatečně zastoupených odvětvích, prosazovaly rovnost žen a mužů a rovné příležitosti a současně aby snižovaly rozdíly v odměňování žen a mužů;
15. zdůrazňuje, že je třeba zajistit otevřený a bezpečný oběh znalostí, lepší přístupnost výzkumné infrastruktury, zhodnocování znalostí a etické a důvěryhodné využívání vznikajících technologií, včetně umělé inteligence, v souladu s hodnotami a základními právy EU; zdůrazňuje, že je důležité zajistit bezpečnost, integritu a účinné šíření výzkumu financovaného z veřejných prostředků, mj. v knihovnách, a současně zaručit ochranu práv duševního vlastnictví;
16. doporučuje, aby byl akt o EVP sladěn se stávajícími i budoucími iniciativami, jako je inovační akt, Pakt pro výzkum a inovace, rámcový program a Evropský prostor vzdělávání, neboť je třeba, aby se reformy při zajišťování zavádění inovací, mobility talentů a financování vzájemně posilovaly;
17. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Komisi a Radě.